ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗ ΝΑΥΚΡΑΤΙΔΟΣ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Μία ιδιαίτερα σημαντική και ωφέλιμη για όλους διάλεξη πραγματοποίησε ο Σεβασμιότατος Μητροπολίτης Ναυκράτιδος κ. Παντελεήμων, Αρχιγραμματέας της Ιεράς Συνόδου, στον Σύλλογο Επιστημόνων Πτολεμαίος Α΄, το Σάββατο, 29η Απριλίου 2023. Το θέμα που ανέπτυξε ο ομιλητής ήταν η «Συστηματική εκπαίδευση των γηγενών στελεχών της Ορθόδοξης Εκκλησίας στην Αφρική ως μια απάντηση στις σύγχρονες πολλαπλές προκλήσεις». Η αίθουσα του ιστορικού Συλλόγου γέμισε από Αιγυπτιώτες που θέλησαν να παρακολουθήσουν, μετά από πολύ καιρό, μια τόσο ενδιαφέρουσα ανάλυση για ένα ζήτημα που αφορά άμεσα την Ορθοδοξία στην Αφρική.

Ο Σεβασμιώτατος Παντελεήμων, ανήκει στην κατηγορία εκείνων των ομιλητών, που εκτός της ρητορικής δεινότητας διαθέτει και ξεχωριστή σαφήνεια στο λόγο του. Ως εκ τούτου, ήταν δεδομένη η επιτυχία του εξ αρχής, γεγονός που αποδεδείχθηκε στην πράξη. Για την καλύτερη προβολή των θέσεών του, χρησιμοποίησε βίντεο με σκηνές από την θητεία του στο Κονγκό και αλλού και βοήθησε ιδιαίτερα τους προσκεκλημένους οι οποίοι παρακολούθησαν τα λεγόμενά του με προσοχή και θαυμασμό.

Ο Πατριάρχης Αλεξανδρείας κ. Θεόδωρος Β΄ τίμησε την όλη εκδήλωση με την παρουσία του, αλλά και με τον χαιρετισμό του που ήταν μια εξαιρετική αναφορά στο ιεραποστολικό του έργο, όπου μέσα από αυτό, ένα μεγάλο μέρος των αφρικανικών λαών έχει βοηθηθεί τα μάλα. Η εμπεριστατωμένη τοποθέτηση του Πατριάρχη Αλεξανδρείας συγκίνησε το ακροατήριο και αποτέλεσε το προανάκρουσμα για την ομιλία του επίσημου ομιλητή. Στη συνέχεια η οικοδέσποινα και Πρόεδρος του Πτολεμαίου και του ΕΝΟΑ κα. Λιλίκα Θλιβίτου, ανέλαβε να μας διαφωτίσει για τον ομιλητή. Με ευγένεια ανεφέρθη στο βιογραφικό και το έργο του, το οποίο είναι εξόχως σημαντικό τόσο εν Αλεξανδρεία όσο και στο Κονγκό.

Παρατίθεται κάτωθι, ένα μέρος από την προσφώνησή της:

«Ἡ φετινή εκατοστή δεκάτη πέμπτη χρονιά στην ιστορία του Συλλόγου μας σημαίνει για εμάς πολλά. Έχουμε πλέον θεσμοθετημένο ένα προνοητικὰ επικαιροποιημένο καταστατικὸ για την λειτουργία μας ώστε να πορευθοῦμε εμείς και οι διάδοχοί μας δυναμικά, έως τουλάχιστον το υπόλοιπο διάστημα της δευτέρας εκατονταετίας του Συλλόγου μας. Έτσι θὰ λειτουργήσουμε ως ένας διεθνής πολιτιστικός φορέας μελέτης και προβολής της οικουμένης τόσο του Αλεξανδρινού όσο και και διαχρονικού Ελληνισμού. Μπορούμε πλέον μποροῦμε νὰ δραστηριοποιούμεθα σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Έχουμε ὡς ευρύτερο στόχο την επιστημονική μελέτη και προβολή της διαχρονικής Αλεξανδρινής κοσμοπολιτικής κληρονομιάς και γλώσσας με κάθε σύγχρονο μέσον. Την θεωρούμε σημαντικὸ τμήμα, τόσο της προχριστιανικής, όσο και χριστιανικής οικουμενικής μας παραδόσεως, στην μεγάλη πόλη της Αλεξανδρείας και της φιλόξενης για τους Έλληνες χώρας της Αιγύπτου και έδρας του δευτερόθρονου Πατριαρχείου της Αφρικής. Επί χιλιετίες, εδώ στην Βορειο-Ανατολική πλευρά της Μεσογείου, η Αἴγυπτος και το Πατριαρχείο μας υπάρχουν ως ηγετικοί σύνδεσμοι παραδόσεως πολιτισμού, μεταξύ των λαῶν της Αφρικής. της Ευρώπης και της Ασίας».

Ακολούθως έκανε αναφορά στον επίσημο ομιλητή Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Ναυκράτιδος, κ. Παντελεήμωνα, Υπέρτιμο Αρχιγραμματέα της Ιεράς Συνόδου του Παλαιφάτου Ορθοδόξου Χριστιανικοῦ Πατριαρχείου τῆς Μεγάλης Πόλεως της Αλεξανδρείας, Αιγύπτου και πάσης Αφρικής. Ανέφερε λοιπόν: «Ο Σεβασμιώτατος γεννήθηκε στην ιερά νήσο Τήνο το 1974. Είναι πτυχιούχος του Τμήματος θεολογίας, από την θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών και απόφοιτος του Γαλλικού Ινστιτούτου Αθηνών. Ομιλεί την Αγγλική, Γαλλική και Ιταλική γλώσσα. Χειροτονήθηκε Διάκονος το 2000 και Πρεσβύτερος-Αρχιμανδρίτης το 2001 από τον μακαριστό Μητροπολίτη Σύρου κυρό Δωρόθεο Α'., και επὶ Δωροθέου Β΄ διακόνησε ως Ιεροκήρυξ και Διευθυντής Υπηρεσιών της Ιεράς Μητροπόλεως Σύρου. Τον

Σεπτέμβριο του 2006, μετακλήθηκε στο Πατριαρχείο Αλεξανδρείας όπου διαδοχικώς ορίσθηκε: Διευθυντής Αναπτυξιακών Έργων, Κωδικογράφος της Ιεράς Συνόδου, Διευθυντής του Ιδιαιτέρου Πατριαρχικού Γραφείου και Αρχιγραμματεύς της Αγίας και Ιεράς Συνόδου και Μέλος της Πατριαρχικής Επιτροπής Ευρωπαϊκών θεμάτων. Έχει συνοδεύσει τον Μακαριώτατο Πάπα και Πατριάρχη σε επίσημες επισκέψεις και ιεραποστολικές οδοιπορίες.

Εκπροσώπησε τον Πατριαρχικό Θρόνο Αλεξανδρείας σε Διορθόδοξες, Διεκκλησιαστικές, και Διαθρησκειακές Διεθνείς επιστημονικές συναντήσεις, Συνεχίζει δε να τον εκπροσωπεὶ στην Διορθοδόξη Επιτροπή Βιοηθικής και το Συμβουλευτικὸ Σώμα του Διεθνούς Κέντρου Διαθρησκειακού και Διαπολιτισμικού Διαλόγου, το γνωστὸ King Abdullah bin Abdulaziz InterNational Center for InterReligious and InterCultural Dialogue. Κατά τά έτη 20062012 διακόνισε ως Ιερατικώς Προϊστάμενος στον Ιερό Καθεδρικό Ναό του Ευαγγελισμού της θεοτόκου Αλεξανδρείας, όπου χειροτονήθηκε την 2α Δεκεμβρίου 2012 υπό του Μακαριωτάτου Πάπα και Πατριάρχου κ.κ. θεοδώρου Β’ ως ο πρώτος Επίσκοπος της Ιεράς Επισκοπής Μπραζαβίλ και Γκαμπόν, αφού λίγο προηγουμένως, τὴν 21η Νοεμβρίου, προς τούτο μετά από Πατριαρχικὴ πρόταση είχε παμψηφεί εκλεγεί υπό της Αγίας και Ιεράς Πατριαρχικής Συνόδου.

Η Ιερά Επισκοπή Μπραζαβίλ και Γκαμπόν πού εἶχε ιδρυθή διά Πατριαρχικού και Συνοδικού Τόμου την 7η Οκτωβρίου του 2010, ανυψώθηκε σε Ιερά Μητρόπολη την 24η Οκτωβρίου του 2017 .Ὁ Σεβασιμώτατος κ. Παντελεήμων, την 30η Ιανουαρίου του 2019, κατόπιν Αποφάσεως της εξοχότητας του Προέδρου της Δημοκρατίας του Κονγκό, έλαβε την ανώτατη τιμητική διάκριση της χώρας, το παράσημο και τον τίτλο του Ιππότη Αξιωματικού.

Την 12η Ιανουαρίου 2022 εξελέγη εν ενεργεία Συνοδικός Μητροπολίτης Ναυκράτιδος, αναλαμβάνοντας και πάλι τα καθήκοντα του Αρχιγραμματέως της Αγίας και Ιεράς Συνόδου του Δευτεροθρόνου Πατριαρχείου Αλεξάνδρειας και πάσης Αφρικής. Η ενθρόνισή του έλαβε χώρα την 10η Μαΐου του 2022 στον Ιερὸ Καθεδρικό Ναό Αγίου Νικολάου στην περιοχή Camp Cesar της Αλεξανδρείας.

Ο Σεβασμιώτατος στην σημερινή του διάλεξη θα μας παρουσιάσει το θέμα: “Η Συστηματική εκπαίδευση των γηγενών στελεχών της Ορθόδοξης Εκκλησίας στην Αφρική, ως μία απάντηση στις σύγχρονες πολλαπλὲς προκλήσεις”.

Μόλις ολοκλήρωσε το λόγο της κ κα. Θλιβίτου, ανέλαβε να μας διαφωτίσει ο ομιλητής, ο οποίος μεταξύ πολλών άλλων είπε τα εξής: «Η διδασκαλία της Ορθοδόξου πίστεως, εκφρασθείσα στο διάβα των αιώνων κυρίως μέσα από την –με την ευρύτερη έννοια των όρων- ελληνική φιλοσοφική σκέψη και παρακαταθήκη των προ Χριστού φιλοσόφων με κυριώτερη την Πλατωνική και μεταπλατωνική σκέψη και θεώρηση, σε συνδυασμό με τον πλούτο της ελληνικής γλώσσας, που υπήρξε ο κατεξοχήν φορέας έκφρασης των θεολογικών εννοιών ανά τους αιώνες (π.χ. αιών, λόγος, ων, μη ων, επέκεινα κλπ), αποτελεί τον κυριώτερο, κατά την ταπεινή μου άποψη, παράγοντα στον οποίο η Εκκλησία μας προσπαθεί σήμερα να εργασθεί, ώστε τα ζείδωρα νάματα της πίστεως να εμπεδωθούν από τους Αφρικανούς αδελφούς, οι οποίοι όμως στερούνται αναλόγου γνώσεως, αλλά και δυνατότητος γλωσσικής εκφράσεως….]

[… Νιώθω την ανάγκη να εντάξω και τον σπουδαίο ρόλο της γυναίκας στην όλη ιεραποστολική και εκπαιδευτική αυτή διαδικασία. Η Ορθόδοξη Εκκλησία, όπως καθοδηγείται από την Αγία Γραφή και από την Ιερά Παράδοση, έχει συνείδηση της ιερότητας και της πληρότητας του προσώπου της γυναίκας, αποδίδει δε στην γυναίκα την ισότιμη θέση και αξία μαζί με τον άνδρα. Αυτή η συνείδηση της Εκκλησίας βρήκε την ύψιστη έκφρασή της στο μοναδικό πρόσωπο της Υπεραγίας θεοτόκου, καθώς και στα πρόσωπα μυριάδων αγίων γυναικών, τόσο των πρώτων αιώνων, όσο και των νεώτερων χρόνων. Όταν αναφερόμαστε στη χριστιανή γυναίκα, οφείλουμε να σκεπτώμεθα ότι η χριστιανή γυναίκα είναι βαπτισμένη και χρισμένη και έχει έτσι λάβει τη σφραγίδα της

δωρεάς του Αγίου Πνεύματος, έχει αγιοπνευματικά χαρίσματα. Απ' αυτή την μυστηριακή θεμελίωση εκπηγάζει και η χαρισματική άποψη περί της χριστιανής γυναίκας. Στην αρχαία Εκκλησία λειτούργησε και ο γνωστός θεσμός της διακόνισσας, ο οποίος, βέβαια, πολύ αργότερα έπεσε σε αχρησία, αλλά μελετάται πάντως σήμερα έντονα η αναβίωσή του.

Ο Χριστιανισμός εξύψωσε πραγματικά ουσιαστικά και θαρραλέα την γυναίκα. Δεν θα πρέπει δε να λησμονήσουμε τις μαθήτριες του Χριστού, όπως μας τις παρουσιάζουν οι ιεροί Ευαγγελιστές, είτε ως φιλόστοργους διακόνους του Χριστού, είτε ως αφοσιωμένες μαθήτριες, είτε ως τολμηρές μυροφόρες, είτε ως ευαγγελίστριες του μηνύματος της Αναστάσεως του Χριστού, είτε ως συνεργάτιδες στο ιεραποστολικό έργο των Αποστόλων. Υπογραμμίζουμε δύο ονόματα γυναικών ως παράδειγμα, την Λυδία από τους Φιλίππους της θράκης, η οποία ασπάζεται τον Χριστιανισμό μετά το κήρυγμα του Απ. Παύλου και γίνεται η πρώτη Ευρωπαία χριστιανή γυναίκα, καθώς και την Πρίσκιλλα που μνημονεύεται στις Πράξεις των Αποστόλων ως «συνεργάτης» του Απ. Παύλου. Στην πορεία της ζωής της Εκκλησίας δεν έπαψαν οι γυναίκες να εργάζονται στο χώρο Της, σε έργα τόσο φιλανθρωπικά και πρόνοιας για τον κάθε άνθρωπο, όσο και στα έργα της ιεραποστολής και παρουσίας του χριστιανικού μηνύματος στον κόσμο. Οι άγιες μορφές της Φοίβης, της Μακρίνας, της Αικατερίνης της Σοφής, της Νίνας στη Γεωργία, της Όλγας στη Ρωσία, της Φιλοθέης της Αθηναίας, πολλά έχουν να μας πουν, να μας διδάξουν και να μας εμπνεύσουν για την στέρεη οικοδόμηση ενός υγιούς ευρωπαϊκού πολιτισμού.

Έχει λεχθεί άλλωστε και είναι γεγονός, ότι οι γυναίκες είναι σε θέση να κάνουν καλύτερους τους ανθρώπους. Είναι ικανές να φέρουν στη γη περισσότερη κατανόηση, δικαιοσύνη και αγάπη. Χρέος, επομένως, όλων των «εκκλησιαστικών ανδρών» είναι να συνειδητοποιήσουμε την δυναμική που θα προσδώσει στην όλη ιεραποστολική κίνηση η ανάθεση σημαντικότατων ρόλων στις γυναίκες όπου γης».

Ανεφέρθη και σε πολλά ο άλλα ο Σεβασμιώτατος κ. Παντελεήμων, ενώ στο τέλος εδέχθη ερωτήσεις από το κοινό και απάντησε με σαφήνεια σε όλες. Καίρια τα ερωτήματα που έθεσαν οι κύριοι: Κυριάκος Σαββόπουλος καθηγητής αρχαιολόγος της Οξφόρδης και ο καθηγητής φυσικός του Αβερώφειου κ. Νικόλαος Γαβριηλίδης.

Έκλεισε την ωραία πνευματική σύναξη ο Μακαριώτατος επαινώντας τον ομιλητή για το εύρος της σκέψης του, την τεκμηριωμένη ανάλυση και την γενικότερη ομιλία του.

Η Βραδιά όμως έκρυβε και εκπλήξεις. Ο Πατριάρχης αναγνωρίζοντας την μεγάλη προσφορά της κας Λιλίκας θλιβίτου, ως Προέδρου του «Πτολεμαίου» και του Ελληνικού Ναυτικού Ομίλου, την τίμησε με τον Σταυρό του Ταξιάρχη του Λέοντος του Αγίου Σάββα, μια ξεχωριστή διάκριση που συγκίνησε την τιμώμενη και χαροποίησε όλους τους προσκεκλημένους. Ήταν μια ιδιαίτερα στιγμή καθώς η τιμηθείσα Πρόεδρος διεκοσμήθη από τον Πατριάρχη, εν μέσω χειροκροτημάτων, για το έργο της συνολικά στους δύο ανωτέρω Συλλόγους και γενικότερα στην Παροικία όσον αφορά στον Πολιτισμό.

Παρευρέθηκαν πολλοί στην ομιλία του Σεβασμιωτάτου, Παντελεήμονα και την βράβευση της κας. Λιλίκας θλιβίτου. Ο Πρόεδρος της Ελληνικής Κοινότητας Αλεξανδρείας κ. Ανδρέας Βαφειάδης, ο Κοινοτικός Επίτροπος κ. Βσίλειος Ζουές, ο Εκπρόσωπος του Γενικού Προξενείου κ. θρασύβουλος Μακρής, ο αρχαιολόγος κ. Κυριάκος Σαββόπουλος, η διευθύντρια του Αβερώφειου κα. Πασχαλίνα Αγαπιάδου, ο διευθυντής του Τοσιτσαίου Πρατσίκειου κ. Κωνσταντίνος Ρήγας, η διευθύντρια του Νηπιαγωγείου της ΕΚΑ κα. Λένα Βοστάνη, η Γενική Γραμματέας του Αβερώφειου κα. Μαίρη Μαυρίκου, η αρχαιολόγος κα. Πέπη Παπακώστα διευθύντρια Ινστιτούτου Έρευνας Αλεξανδρινού Πολιτισμού, ο ιστοριοδίφης της Παροικίας κ. Κωνσταντίνος Βρουλιωτάκης, ο Αλεξανδρινός δημιουργός εθελοντής, Ηλίας Πίτσικας με την ομάδα του «Πάροδος», η κα. Ελένη Άστορ, υπεύθυνη Ξενώνων ΕΚΑ, οι εκπαιδευτικοί των Σχολείων της Ελληνικής Κοινότητας και πολλοί άλλοι.

Αυτονόητη η παρουσία του Γενικού Γραμματέα του Πτομεμαίου κ. Δημήτρη Καλομοιράκη, που βοήθησε στην προβολή των εικόνων στο βίντεο. Άλλωστε η προσφορά του στον συγκεκριμένο Σύλλογο είναι από χρόνια μεγάλη και ουσιαστική σε όλους τους τομείς.

Ήταν μια εκδήλωση, μια πνευματική βραδιά κατά την οποία άπαντες εξήλθαν του Πτολεμαίου ικανοποιημένοι απ΄ την επιμορφωτική ομιλία του Σεβασμιωτάτου και την δικαίωση της βραβευμένης πλέον Προέδρου κας. Λιλίκας Θλιβίτου.

Κείμενο-φωτογραφίες Γρηγορίου Χαλιακόπουλου
Συγγραφέως-Δημοσιογράφου της Ελληνικής Κοινότητος Αλεξανδρείας